

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/31/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116200345
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4116200345.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Borisa Minksa, v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., C. XXX/X, právne zastúpená: Mgr. Elena Szabóová, advokátka so sídlom Nové Zámky, Hlavné námestie 7, proti žalovaným: 1. INCAR, s.r.o., so sídlom Lužianky, Vinárska 14, IČO: 36 534 391, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Barát, s.r.o., so sídlom Nitra, Školská 3, IČO: 36 868 639, 2. Generali Česká pojišťovna, a.s., so sídlom Praha, Spálená 75/16, IČO: 45 272 956, organizačná zložka podniku zahraničnej osoby na Slovensku: Generali Poist'ovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu so sídlom Bratislava, Lamačská cesta 3/A, IČO: 54 228 573, právne zastúpený: MST PARTNERS, s.r.o., so sídlom Bratislava, Laurinská 3, IČO: 36 861 545, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaniach žalovaného v 1. a v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 12C/80/2022-851 zo dňa 7. decembra 2022, takto

rozhodol:

Odvolačí súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti týkajúcej sa výroku o náhrade trov konania m e n í tak, že:

Žalobkyni proti žalovaným v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne p r i z n á v a nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v plnej výške (100 %) s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

Žalovanému v 1. a 2. rade proti žalobkyni p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (100 %).

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra ako súd prvej inštancie zhora uvedeným rozsudkom uložil povinnosť žalovaným v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu 5.500 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalobkyni priznal náhradu trov konania v plnej výške z prisúdenej sumy 22.000 eur, ktorú sú povinní zaplatiť žalovaní v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením (výrok III.). Svoje rozhodnutie odôvodnil právne s poukazom na čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, § 11, § 13 ods. 1, 2, 3 zákona č. 40/1965 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“, alebo „OZ“) § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

1.1. V rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že žalobcovia (pôvodne 1. - 6.) sa žalobou doručenou súdu dňa 11.01.2016 domáhali od žalovaných zaplata sumy 33.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej usmrtením blízkej osoby a sumy 3.628 eur titulom náhrady škody pre žalobkyňu v 1. rade a pre ostatných žalobcov v 2. až 6. rade zaplata sumy 10.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej usmrtením blízkej osoby pre každého z nich. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 20.08.2013 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej D. B. utrpel zranenia, ktorým na mieste podľahol. Dopravnú nehodu zavinil E. A. - zamestnanec žalovaného v 1. rade. Neb. D. B. bol synom

žalobkyne v 1. rade a bratom žalobcov v 2. až 6. rade. Žalovaný v 2. rade zodpovedá z titulu povinného zmluvného poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla žalovaného v 1. rade, ktorý ako zamestnávateľ nesie zodpovednosť s poukazom na ustanovenia § 420 a § 427 OZ. Nárok na nemajetkovú ujmu odôvodnili tým, že tvorili s nebohým súdržnú rodinu, nebohý čiastočne voči súrodencom zastával aj rolu chýbajúceho otca rodiny, boli si blízki, pomáhali si, radili sa spolu, náhlou a nečakanou smrťou syna a brata utrpeli nezvratnú a trvalú ujmu, ich život sa zásadným spôsobom zo dňa na deň zmenil, ide o masívny zásah do osobnostných práv, do ich práva na rodinný a súkromný život, priznanie náhrady nemajetkovej ujmy považujú za primerané intenzite ujmy, fatálnosti a neodstrániteľnosti ujmy. Pred začatím pojednávania právna zástupkyňa žalobcov uviedla, že žalobcovia berú žalobu späť v časti zaplatenia sumy 3.628 eur.

1.2. Poukázal na to, že vo veci už rozhodol rozsudkom č. k. 12C/5/2016-463 zo dňa 25.04.2018 tak, že že žalovanému v 1. a 2. rade uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyňu v 1. rade sumu 16.500 eur (výrok I.), a žalobcom v 2. až 6. rade každému po sume 10.000 eur titulom nemajetkovej ujmy (výrok II. až VI.), vo zvyšnej časti nároku žalobkyne v 1. rade na náhradu nemajetkovej ujmy žalobu zamietol (výrok VII.), v časti o zaplatenie sumy 3.628 eur titulom náhrady škody konanie zastavil (výrok VIII.), návrh na prerušenie konania zamietol (výrok IX.), žalobcom v 1. až 6. rade priznal náhradu trov konania v rozsahu 60,24 %, ktorú sú povinní žalobcom zaplatiť žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade spoločne a nerozdielne (výrok X.) s tým, že určil, že trovy tmočného znáša štát (výrok XI.). Proti rozsudku podali žalobcovia aj žalovaní odvolanie. Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 8Co/249/2019 - 676 zo dňa 06.02.2020 rozhodol nasledovne: Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokoch I. až VII. potvrdzuje. Odvolací súd výrok o náhrade trov konania mení tak, že priznáva žalobcom v 1. až 6. rade proti žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %, ktoré sú povinní žalovaní v 1. a 2. rade zaplatiť spoločne a nerozdielne s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Odvolací súd odvolanie žalovaného v 2. rade proti výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania odmieta. Odvolací súd žalobcom v 1. až 6. rade priznáva proti žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, ktoré sú povinní žalovaní v 1. a 2. rade zaplatiť spoločne a nerozdielne s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Proti rozsudku Krajského súdu v Nitre podala žalobkyňa v 1. rade dovolanie, Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 2Cdo/234/2020 zo dňa 28.07.2022 zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/249/2019 - 676 zo dňa 06.02.2020 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 8Co/249/2016 zo dňa 20.05.2020 a rozsudok Okresného súdu Nitra z 25.04.2018 č. k. 12C/5/2016-463 v časti zamietnutia žaloby žalobkyne 1. rade v časti prevyšujúcej nárok 16.500 eur a vec v rozsahu zrušenia vrátil Okresnému súdu Nitra na ďalšie konanie.

1.3. V rámci odôvodnenia rozhodnutia ďalej uviedol, že predmetom konania následne zostal nárok žalobkyne, ktorá sa pôvodne domáhala náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 33.000 eur, suma 16.500 eur jej bola právoplatne priznaná, a predmetom konania tak zostal nárok žalobkyne v časti prevyšujúcej sumu 16.500 eur. Uviedol, že vzniknutá trauma je zo života žalobkyne fakticky neodstrániteľná. Zásah do osobnostných práv žalobkyne dosahoval takú intenzitu, ktorá požíva právnu ochranu podľa citovaných zákonných ustanovení OZ. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ je samostatný právny prostriedok ochrany fyzickej osoby výnimočného charakteru v tom zmysle, že jeho použitie prichádza do úvahy len v tých kvalifikovaných prípadoch, keď morálna satisfakcia by sa nezdala postačujúca, to je jediná podmienku priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Závažnosť ujmy treba posudzovať aj vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, ktoré vznikli. Titulom náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyňa požadovala zaplatenie sumy 33.000 eur, výšku nemajetkovej ujmy určuje súd na základe voľnej úvahy, pri rozhodovaní berie do úvahy závažnosť ujmy, ku ktorej došlo a okolnosti, za ktorých k ujme došlo. Súd súhlasí s tým, že došlo k vážnemu a výraznému zásahu do osobnostných práv žalobcov, výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ako aj citované zákonné ustanovenia súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia a zaviazal žalovaných zaplatiť žalobkyňu náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.500 eur a vo zvyšnej časti náhrady nemajetkovej ujmy súd žalobu zamietol, tu zobral na zreteľ to, že matka stratila syna, bola to v jej živote už druhá strata, pretože v čase dopravnej nehody bola vdova sedem rokov, zostala sama ako matka so šiestimi deťmi, nebohý D. bol jej oporou, za otca zastal v rodine mužské práce,

pomáhal jej s mladšími deťmi, mala psychické problémy, avšak požadovanú sumu 33.000 eur súd považoval za neprímerane vysokú, žalobkyni už bola priznaná suma 16.500 eur a teraz jej súd priznal ešte sumu 5.500 eur, spolu tak žalobkyni bola priznaná suma 22.000 eur, čo súd považoval za spravodlivé odškodnenie žalobkyne. Ustanovenie § 13 ods. 3 OZ určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Sumu 5.500 eur súd považoval za primeranú, pričom prihliadol na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, ktorú v danom prípade považoval za veľmi závažnú, intenzívnu a v podstate stále pretrvávajúcu, pretože strata dieťa pre rodiča je neodstrániteľná a nenapraviteľná ujma. Súd diferencoval vzťah medzi matkou a nebohým synom a matke priznal vyššiu sumu ako súrodencom, pretože podľa názoru súdu je toto potrebné diferencovať - vzťah medzi rodičom a nebohým a vzťah medzi súrodencami a nebohým, preto žalobkyni v 1. rade priznal ako matke sumu 16.500 eur + 5.500 eur a to z toho dôvodu, že žila s nebohým v spoločnej domácnosti, ako matka pociťuje stratu dieťaťa najintenzívnejšie, je to pre ňu nenahraditeľná strata, pričom súrodenci majú šancu so stratou brata sa vyrovnáť lepšie, pretože majú celý život pred sebou, nájdu si partnerky, budú mať deti, založia si vlastnú rodinu a vzťah medzi súrodencami je predsa len iný ako vzťah medzi matkou a dieťaťom. Ustanovenie § 13 ods. 3 OZ určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Súd vzal do úvahy aj tú skutočnosť, že nebohý D. pomáhal rodine aj v domácnosti a to aj finančne, v čase nehody mal 28 rokov. K okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo súd poukazuje na trestný rozsudok, z ktorého vyplýva, že zamestnanec žalovaného v 1. rade bol právoplatným rozsudkom uznaný z prečinu usmrtienia, keď ako vodič spôsobil z nebanlivosti dopravnú nehodu, následkom ktorej zahynul D. B., tým bola preukázaná zodpovednosť za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcov, zodpovednosť je objektívnou zodpovednosťou, bez ohľadu na zavinenie. Súd zobrať do úvahy aj správanie sa samotného zamestnanca žalovaného v 1. rade, ktorý na pojednávaní uviedol, že je mu ľúto čo sa stalo. Súd hodnotil aj správanie sa samotnej dotknutej osoby, ktoré je pri neoprávnenom zásahu právne významné a vyhodnotil ho tak, že nebohý D. B. nijakým spôsobom nevyvolal a nezapríčinil dopravnú nehodu, bol jej obeťou. Suma 16.500 eur a 5.500 eur zodpovedá aj rozsudkom súdov v obdobných veciach. Primárnym významom nemajetkovej ujmy je satisfakčná funkcia, teda vyvážiť, resp. zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, pretože nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práva sa vo všeobecnom zmysle slova ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné ani presne kvantifikovať a vyčísliť. Ďalej súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v prejednávanej veci, kde dovolací súd konštatoval, že nebol dostatočne odôvodnený malý finančný rozdiel medzi nemajetkovými ujмами u matky nebohého D. a súrodencami nebohého D., čo súd viedlo k rozhodnutiu priznať žalobkyni sumu 5.500 eur, hlavne súd prihliadol nato, že vzťah medzi matkou a dieťaťom je putom citovo najsilnejším, situácia keď matka musí pochovať svoje dieťa je pre každého rodiča nepredstaviteľná a neprijateľná, odporuje to chodu života keď v zmysle biologického chodu sveta deti pochovávajú svojich rodičov, súd poukazuje na špecifiká tohto sporu keď žalobkyňa bola vdova, stratila manžela a nebohý D. prevzal na seba rolu otca vo vzťahu k jeho mladším súrodencom, sama bola hospitalizovaná, mala psychické problémy, liečila sa. Výšku nemajetkovej ujmy súd posudzoval individuálne v závislosti od konkrétnych okolností prípadu, preto rozhodnutia, na ktoré poukazoval právny zástupca žalovaného 2. - 6Cdo/57/2019, 4Cdo/139/2011, podľa názoru súdu, nie je možné aplikovať na prejednávaný spor, jednalo sa čiastočne o odlišný skutkový stav, okrem toho, súd pri rozhodovaní prihliadol aj na plynutie času, spoločenské a ekonomické zmeny v spoločnosti. Rozhodnutia súdov o priznaní výšky nemajetkovej ujmy sú rôzne, prípady sú len porovnateľné, výška náhrady nemajetkovej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu a s poukazom na zistený skutkový stav a okolnosti prejednávanej veci súd prehodnotil svoje rozhodnutie a okrem už priznanej sumy 16.500 eur priznal žalobkyni ešte sumu 5.500 eur, pretože spolu sumu 22.000 eur považoval za spravodlivú a primeranú okolnostiam danej veci, a nevyomykajúcu sa rozhodnutiam súdov v podobných prejednávaných sporoch.

1.4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobkyni náhradu trov konania priznal v plnej výške, nakoľko vyhodnotil, že vo veci mala žalobkyňa úspech, v sporových konaniach sa uplatňuje zásada úspechu, teda strana, ktorá mala v konaní plný úspech, čo je v tomto prípade žalobkyňa, keďže žalobe bolo vyhovené, má právo na náhradu trov konania proti neúspešnej strane, teda žalovaným a v konaní neboli zistené žiadne výnimočné okolnosti, ani dôvody hodné osobitného zreteľa, a to ani v okolnostiach danej veci, ani u strán sporu a to s poukazom na ustanovenie § 257 CSP. Konštatoval, že v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1, 2 CSP rozhodol len o nároku na náhradu trov konania a o výške bude rozhodovať samostatným uznesením vyšší súdny úradník. Vyslovil, že prejednávanom spore záviselo rozhodnutie o výške predmetu sporu od úvahy súdu. Aj napriek tomu, že nepatrný úspech už CSP nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu

trov sa podľa CSP zohľadňuje každý neúspech), ani nová práva úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne, ako podľa doterajšej úpravy. Tu poukázal na nález Ústavného súdu SR z 15. apríla 2020, sp. zn. II. ÚS 399/2019.

2. Citované rozhodnutie súdu prvej inštancie včas podaným odvolaním napadol žalovaný v 1. rade, navrhujúc zmenu napadnutej časti rozhodnutia súdu prvej inštancie tak, že odvolací súd prizná žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnej výške voči žalovaným spoločne a nerozdielne. V podanom odvolaní poukazoval na odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d/ a h/ CSP. Poukazujúc na napadnutý výrok o trovách konania (výrok III.) ako i na bod 30. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia týkajúci sa trov konania uviedol, že takýto postup súdu prvej inštancie je podľa jeho názoru priamo v rozpore s ustanovením § 262 CSP, pričom týmto postupom už súd v konečnom rozhodnutí určil rámcovo základ sumy, z ktorého by sa mala vypočítať výška náhrady trov konania, najmä právneho zastúpenia, ktorej základ i výška sa však určuje samostatným uznesením po právoplatnom skončení konania. Uviedol, že v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, súd rozhoduje len o nároku strany sporu na náhradu trov konania voči strane sporu, ktorá v konaní úspešná nebola. Spravidla, podľa ustálenej súdnej praxe, súd určí nárok na náhradu trov konania slovným vyjadrením, že priznáva náhradu trov konania žalobcu či žalovaného voči protistrane v plnej výške, či určením percentuálnej výšky, prípadne v plnom rozsahu a to bez toho, aby v rámci konečného rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania určoval, z akej prisúdenej sumy sa bude následne vychádzať pri rozhodovaní o konkrétnej výške trov konania. Poukázal na to, že z ustanovenia § 262 ods. 2 CSP nepochybne vyplýva, že výška trov konania sa určuje samostatným uznesením súdu po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konania skončilo, t. j. v tejto právnej veci po právoplatnosti rozsudku. Keďže súd prvej inštancie samostatným uznesením bude určovať výšku trov konania, tak v rámci tohto konania a postupu zisťuje aj základ sumy, z ktorej by sa mali trovy konania úspešnej strane v spore priznávať v konkrétnej výške, aplikujúc aj vyhlášku č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Zastal názor, že ak súd prvej inštancie priamo v rozsudku, ktorým sa konanie končí, určil základ sumy, z ktorej sa majú trovy konania určovať, rozhodol v rozpore s ustanovením § 262 ods. 1 a 2 CSP, pritom tento svoj postup o určení základu sumy pre výšku trov konania v rozsudku neodôvodnil a ani neodôvodnil, prečo zo základu sumy 22.000 eur by mali byť žalovaní povinní uhradiť žalobkyni náhradu trov konania. Poukázal na § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a uviedol, že vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka je tarifnou hodnotou suma 1000 eur, ak sa nežiada nemajetková ujma, a suma 2.000 eur, ak sa žiada nemajetková ujma. Žalobkyňa v spore žiadala nemajetkovú ujmu a tak základom sumy, preto podľa jeho názoru pre určenie trov konania, nemôže byť prisúdená suma 22.000 eur, ako súd prvej inštancie určil vo výroku III. rozsudku, ale suma 2.000 eur. Pokiaľ svojím výrokom o trovách konania súd prvej inštancie mienil zdôrazniť, že priznáva žalobkyni náhradu trov konania v plnej výške (100%), hoci nebola úspešná v plnom rozsahu v pomere jej žalobného návrhu (66,66%; 22 tisíc vs. 33 tisíc), tak z jeho znenia nepochybne vyplýva, že súd jej priznal voči žalovaným náhradu trov konania zo základu, ktorým je suma 22.000 eur. Záverom uviedol, že správne tak mal súd prvej inštancie rozhodnúť len o nároku na náhradu trov konania žalobkyne voči žalovaným, t. j. priznanie práva na náhradu trov konania voči žalovaným bez určovania základu sumy, z ktorej by mali žalovaní trovy konania uhrádzať.

3. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie voči výroku III., ktorým rozhodol o nároku na náhradu trov konania tiež podal odvolanie žalovaný v 2. rade, navrhujúc napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť v napadnutej časti, eventuálne rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť podľa § 388 CSP. V rámci podaného odvolania poukazoval na odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP. Uviedol, že mu nie je zrejmé, na základe čoho dospel súd prvej inštancie pri takom odôvodnení nároku na náhradu trov konania k výroku III., ktorým určil, že tarifnou hodnotou pre trovy má byť suma 22.000 eur. V prejednávanej príhode takýmto výrokom súd prvej inštancie nezákonným spôsobom v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí rozhodol o tom, z akej tarifnej hodnoty by sa malo vychádzať pri rozhodovaní o výške trov konania (podľa výroku III. z prisúdenej sumy 22.000 eur). Samotné CSP však takúto možnosť súdu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí nedáva a v zmysle CSP má súd právomoc rozhodovať len o samotnom nároku na náhradu trov konania (určuje sa, napr. že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%), a teda o tom, komu tento nárok priznáva alebo nepriznáva. Zdôraznil, že až následne explicitne z ustanovenia § 262 ods. 2 CSP vyplýva, že o samotnej výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie až po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Poukázal na to, že o samotnej výške sa

má rozhodovať až po právoplatnosti rozhodnutia, ktorý sa konanie končí. Výrok III. rozsudku však v danom prípade už predčasne a nesprávne (vzhľadom na ust. § 10 ods. 8 Vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie služieb) predurčuje, resp. prejudikuje to, z akej tarifnej hodnoty (22.000 eur) by sa malo vychádzať pri rozhodovaní o výške náhrady trovy konania, čo považuje za nesprávne. Mal za to, že v prejednávanej veci nemožno považovať za tarifnú hodnotu pre výpočet, resp. priznanie trov sumu priznanú súdom prvej inštancie (22.000 eur). Priznanie nároku na náhradu trov konania vychádzajúce z prisúdenej sumy ako tarifnej hodnoty považuje za vecne nesprávne a nezákonné. Následne poukázal na znenie § 10 ods. 8 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie služieb a v tejto súvislosti na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 M Cdo 7/2010 zo dňa 26.01.2011 ako aj na nález Ústavného súdu SR vo svojom náleze sp. zn. II. ÚS 81/2011 zo dňa 16.06.2011 a konštatoval, že priznanie nároku na náhradu trov v rozsahu 100% z prisúdenej sumy (22.000 eur) vychádza z nesprávneho právneho názoru, ktorý nemá oporu v CSP, vo vyššie citovanej vyhláške, ani iných aplikovateľných právnych predpisoch a je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít v rámci SR. S poukazom na uvedené konštatoval, že tarifná hodnota je na účely výpočtu odmeny advokáta pri zastupovaní klientov vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy, v ustanovení § 10 ods. 8 vyhlášky MSSR explicitne stanovená na sumu 2.000 eur a túto nemožno arbitrárne zo strany súdu navyšovať, navyše bez akéhokoľvek zákonného odôvodnenia, ktoré by malo oporu v účinnom právnom predpise.

4. Žalobkyňa doručila vyjadrenie k podaným odvolaniam, v rámci ktorého vyjadrila, že výrok o náhrade trov konania považuje za správny. Odvolacie námietky žalovaného nepovažuje za účinné a spôsobilé na zmenu žiadaného výroku rozhodnutia, keďže sa v podstate namieta odvolaním výška trov konania, keď uviedla, že výška trov konania bude určená až rozhodnutím vyššieho súdneho úradníka, ktorý rozhodne osobitným uznesením. Stotožnila sa s názorom žalovaného, že výška trov konania v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy sa vyčísľuje z tarifného základu 2.000 eur v zmysle nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 81/2011. Teda, bez ohľadu na výšku „prisúdenej“ náhrady nemajetkovej ujmy bude výška trov priznaná z hodnoty tarifného úkonu 2.000 eur. Záverom zdôraznila, že žiada žalobkyňa odvolanie žalovaného zamietnuť, keďže svojou podstatou nesmeruje proti výroku o náhrade trov konania, ale proti (zatiaľ nevydanému) rozhodnutiu o výške trov konania.

5. Krajský súd v Nitre, ako odvolací súd (podľa § 34 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku III. (o trovách konania), ako aj postup súdu, ktorý mu predchádzal v medziach podaných odvolaní podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej časti dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 1. rade ako i odvolanie žalovaného v 2. rade je dôvodné, a preto rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku III., podľa § 388 CSP zmenil, keď neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP), ani na jeho zrušenie (§ 389 CSP).

5.1. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

6. Predmetom konania, v zmysle žaloby žalobcov, bola pôvodne aj náhrada škody (uplatnená žalobkyňou v 1. rade voči žalovaným, v ktorej časti však bola žaloba vzatá späť a konanie zastavené) a náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 33.000 eur pre žalobkyňu v 1. rade a po 10.000 eur pre každého zo žalobcov v 2. až 6. rade, ktorá vznikla zásahom do ich osobnostných práv pri dopravnej nehode zavinenej zamestnancom žalovaného v 1. rade E. A., pri ktorej zomrel D. B., syn žalobkyne v 1. rade a brat žalobcov v 2. až 6. rade. E. A. bol rozsudkom Okresného súdu v Rožňave č. k. 1T/60/2014-428 zo dňa 16.06.2014, právoplatným dňa 19.11.2014, uznaný vinným, že dňa 20.08.2013 z nedbanlivosti spôsobil smrť porušením dôležitej povinnosti uloženej mu zákonom, čím spáchal prečin usmrtienia. V čase dopravnej nehody bol zamestnancom žalovaného v 1. rade a dopravnú nehodu zapríčinil ako vodič v súvislosti s výkonom jeho pracovnej činnosti, preto žalovaný v 1. rade ako zamestnávateľ nesie zodpovednosť podľa § 420 a § 427 OZ. Žalovaný v 2. rade zodpovedá z titulu povinného zmluvného poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla žalovaného v 1. rade. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol rozsudkom (prvým v poradí) č. k. 12C/5/2016-463 zo dňa 25.04.2018 tak, že žalovanému v 1. a 2. rade uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyňu v 1. rade sumu 16.500 eur (výrok I.), a žalobcom v 2. až 6. rade každému po sume 10.000 eur titulom nemajetkovej ujmy (výrok II. až VI.), vo zvyšnej časti nároku žalobkyne v 1. rade na náhradu nemajetkovej ujmy žalobu zamietol (výrok

VII.), v časti o zaplatenie sumy 3.628 eur titulom náhrady škody konanie zastavil (výrok VIII.), návrh na prerušenie konania zamietol (výrok IX.), žalobcom v 1. až 6. rade priznal náhradu trov konania v rozsahu 60,24 %, ktorú sú povinní žalobcom zaplatiť žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade spoločne a nerozdielne (výrok X.) s tým, že určil, že trovy tlmočného znáša štát (výrok XI.). V dôsledku odvolania podaného žalobkyňou v 1. rade do zamietajúcej časti a žalobcov 2. až 6. do výroku o trovách konania a žalovaných v 1. a 2. rade vo veci rozhodoval (v napadnutej časti) Krajský súd v Nitre ako odvolací súd rozsudkom č. k. 8Co/249/2019-676 zo dňa 06.02.2020 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokoch I. až VII. potvrdil, výrok o náhrade trov konania zmenil tak, že žalobcom v 1. až 6. rade proti žalovaným v 1. až 6. rade priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %, ktoré sú povinní žalovaní v 1. a 2. rade zaplatiť spoločne a nerozdielne s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia, odvolanie žalovaného v 2. rade proti výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania odmietol a žalobcom v 1. až 6. rade priznal proti žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, ktoré sú povinní žalovaní v 1. a 2. rade zaplatiť spoločne a nerozdielne. Voči rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa v 1. rade dovolanie smerujúce voči potvrdzujúcemu výroku odvolacieho súdu v dôsledku čoho vo veci rozhodoval Najvyšší súd SR ako súd dovolací, ktorý rozsudok odvolacieho súdu zrušil v časti zamietnutia žaloby žalobkyne v 1. rade v časti prevyšujúcej nárok 16.500 eur a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V dôsledku uvedeného teda rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom (druhým v poradí) bližšie citovaným v záhlaví tohto rozhodnutia, keď predmetom konania na prvej inštancie po zrušení a vrátení veci dovolacím súdom, bol už len nárok žalobkyne v 1. rade na náhradu nemajetkovej ujmy v pôvodne zamietnutej časti jej nároku, resp. vo zvyšnej časti nároku, ktorý jej priznaný pôvodne nebol popri nároku na 16.500 eur, ktorý nárok jej titulom nemajetkovej ujmy priznaný pôvodne bol.

7. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku rozhodol o trovách konania výrokom III., ktorý je v dôsledku odvolania podaného žalovaným v 1. rade a žalovaným v 2. rade výlučne predmetom odvolacieho prieskumu, a to tak, že žalobkyňu priznal náhradu trov konania v plnej výške z prisúdenej sumy 22.000 eur (pozn. odvolacieho súdu - pôvodne žalobkyňu v 1. rade priznaná suma 16.500 eur a ďalej žalobkyňu v 1. rade priznaná suma 5.500 eur = 22.000 eur), ktorú sú povinní zaplatiť žalovaní v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

8. Odvolací súd uvádza, že predmetom konania v prejednáwanej veci je náhrada nemajetkovej ujmy. V súvislosti s posudzovaním a rozhodovaním o nároku na náhradu trov konania v takýchto veciach je charakteristické, že v zásade ide o spor, kde výška plnenia závisí od úvahy súdu. Zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. V zásade v obdobných sporoch býva pravidlom, že si žalobca svoju nemajetkovú ujmu ocení spravidla vyššie, ako na koľko mu ju odhadne súd podľa výsledkov vykonaného dokazovania. Nebolo by však celkom spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania y tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 04.02.2021, sp. zn. III. ÚS 475/2018-31).

8.1. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sa odvolací súd v plnej miere stotožňuje s odôvodnením náhrady trov zo strany súdu prvej inštancie, keď tento v zhode s právnym názorom odvolacieho súdu na danú vec aplikoval § 255 ods. 1 CSP, keď s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 399/2019 správne uviedol, že rozhodnutie o výške náhrady záviselo od úvahy súdu a v dôsledku uvedeného zastal správny názor, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v plnej výške. Avšak uvedený právny názor už nepremietol, resp. nesprávne premietol do výrokovej časti (výrok III.)

9. Avšak nadväzujúc na uvedené odvolací súd uvádza, že sa nestotožnil so samotným premietnutím vyššie uvedeného právneho záveru súdu prvej inštancie vyjadreného v odôvodnení napadnutého

rozhodnutia (bod 20. odôvodnenia) do samotnej výrokovej časti rozhodnutia, resp. do odvolaním napadnutého výroku III. Súd prvej inštancie síce správne aplikujúc ustanovenie § 255 ods. 1 CSP, tak namiesto percentuálneho určenia nároku žalobkyni na náhradu trov konania voči žalovaným rozhodol, že (nevedno z akého dôvodu, resp. na podklade akého zákonného ustanovenia), že žalobkyni priznal náhradu trov konania v plnej výške z prisúdenej sumy 22.000 eur (pozn. odvolacieho súdu - pôvodne žalobkyni v 1. rade priznaná suma 16.500 eur a ďalej žalobkyni v 1. rade priznaná suma 5.500 eur = 22.000 eur), ktorú sú povinní zaplatiť žalovaní v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne, keď navyše vyslovil, že o výške náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením. Odvolací súd na tomto mieste v zhode s odvolacou argumentáciou žalovaných uvádza, že takéto konanie súdu prvej inštancie premietnuté vo výrokovej časti jeho rozhodnutia o trovách konania (odvolaním napadnutý výrok III.) nemá oporu v žiadnom zákonom ustanovení a tiež nemá oporu v samotnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia (bod 20. odôvodnenia). Vzhľadom na skutočnosť, že súd prvej inštancie nesprávne a bez akejkoľvek opory v zákonom ustanovení v rámci rozhodovania „len o nároku na náhradu trov konania“ určil samotnú výšku prisúdenej sumy, z ktorej sa má vychádzať pri rozhodovaní o výške trov konania, dospel odvolací súd k záveru o nutnosti zmeny výroku napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP, keďže takýto výrok súdu prvej inštancie (v rozpore s jeho samotným odôvodnením bod 20. odôvodnenia) nie je možné považovať za vecne správny a zároveň tento výrok nie je v súlade s jeho odôvodnením. Navyše takýto výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako dôvodne namietal žalovaný v 2. rade, by mal i podstatný negatívny vplyv už na samotné rozhodovanie o výške náhrady trov konania.

9.1. Na tomto mieste odvolací súd považuje za potrebné dať súdu prvej inštancie do pozornosti, že podľa aktuálne platnej právnej úpravy v Civilnom sporovom poriadku rozhodovanie o náhrade trov konania má dve samostatné fázy. Prvou je rozhodovanie len o nároku na náhradu trov konania, o ktorom rozhodne súd bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Pokiaľ má konečné rozhodnutie formu rozsudku, rozhodne súd o nároku na náhradu trov konania samostatným výrokom, ktorý má povahu uznesenia. Výrok o nároku na náhradu trov konania má povahu tzv. závislého výroku, a to z dôvodu vzájomnej väzby medzi výsledkom sporu a priznaním, či nepriznaním nároku na náhradu trov konania. Až v poradí druhou fázou je rozhodovanie súdneho úradníka súdu prvej inštancie, ktorý rozhodne o výške náhrady trov konania samostatným uznesením po právoplatnom skončení veci. Ak v prvej fáze súd rozhoduje len o nároku na náhradu trov konania, nemôže určiť konkrétnu výšku sumy, v rámci ktorej bola tá ktorá strana úspešná v konaní. Je tomu tak práve z dôvodu, že rozsah nároku na náhradu trov konania môže súd vyjadriť buď v percentách (napr. 80%, 60% a pod.) alebo pri pomernom rozdelení aj zlomkom (napr. 2/3), avšak určite nie uvedením konkrétnej sumy, v rámci ktorej bola strana úspešná. Postup, v rámci ktorého súd prvej inštancie rozhoduje o nároku na náhradu trov konania, keď rozsah nároku neuvedie percentuálne, ale zlomkom, ale práve naopak uvedenie konkrétnej sumy, v rámci ktorej bola strana úspešná (ako v prejednávanom prípade), nie je správny a nemá svoju oporu v žiadnom zákonom ustanovení procesného charakteru.

10. S poukazom na uvedené odvolací súd postupom podľa § 388 CSP zmenil odvolaním žalovaných napadnutý výrok III. o nároku na náhradu trov konania tak, že prihládajúc na prejednávanú vec a akceptujúc vyššie citované rozhodnutie Ústavného súdu SR priznal žalobkyni v 1. rade, ako úspešnej strane sporu, nárok na náhradu trov konania v plnej výške 100 %, voči žalovaným v 1. a 2. rade, ktorí sú z tohto nároku voči žalobkyni zaviazaní spoločne a nerozdielne s tým, že o výške náhrady trov bude rozhodnuté podľa § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, ktoré uznesenie vydá vyšší súdny úradník.

11. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovení § 396 ods. 2, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešným žalovaným v 1. a 2. rade priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).